

Javaslat

a Sándor-Metternich-kastély

felvételére a Biatorbágyi Értéktárba

Készítette:

Tótpál Judit DLA

Biatorbágy, 2015. április

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó neve:

Tótpál Judit DLA

2. A javaslatot benyújtó személy adatai:

Név:Tótpál Judit DLA

Levelezési cím:

Telefonszám: +36 20 299 0763

E-mail cím: tpjudit@gmail.com

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

SÁNDOR-METTERNICH-KASTÉLY

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

Épített környezet

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

2051 Biatorbágy, Szentháromság tér 6. hrsz.: 111, 112

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

Biatorbágyi Értéktár

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

A biai Sándor-Metternich kastély országos szintű műemléki védelem alatt áll. 2008-ban, a helyi Önkormányzat megbízásából a BME Építészettörténeti és Műemléki Tanszék kutatói átfogó tudományos dokumentációt állítottak össze, mely szemrevételezés, helyszíni megfigyelés, levéltári kutatások, a szakirodalom feldolgozása alapján mutatja be az épületegyüttes múltját és jelenét. Fontos megjegyezni, hogy az épületek helyszíni feltárására mindezidáig nem került sor.

A kastély, feltehetően későbarokk előzmények után, klasszicista ill. empír stílusban épített együttese „lehetséges, hogy ... Hild egyik korai műve, bár az ekkor még pályája kezdetén álló mester szerzősége vitatható, s e vitathatóság a kastély stílusából, annak „Palladieszk” vonásaiból származik, amely az épületegyüttes diszpozíciójában, tömegalakításában és belső térkompozíciójában ugyanúgy észrevehető, mint a homlokzatmotívumok direkt formai utalásaiban. A biai kastély építésének személyéről – stíluskritikai alapon – tehát csak az állítható, hogy jól ismerte az itáliai későreneszánsz villa Andrea Palladio életművébe tartozó előképeit, s azok jellegzetességeit inkább romantikus, mintsem stílus tisztaságra törekvő attitűddel alkalmazta. Az épület jó példája a birtokos által csak alkalmasszerűen használt vidéki kastélynak, ahol a fő épületrész csak pár helyiségből állt, a hangsúly a kiszolgáló épületrészekre, a gazdasági mellékszárnyakra helyeződött át.” (idézet a tanulmányból)

A tengelyesen szimmetrikus, előudvaros kastély több birtokos és funkcióváltáson esett át az elmúlt évtizedekben. Jelenleg az egykori kastélykápolna, ma plébániatemplom kivételével, az egész épületegyüttes városi, közösségi tulajdonban van.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A biai Sándor-Metternich kastély a városrészben elfoglalt helyzete, mérete és korábbi birtokosai révén is komoly figyelmet érdemel. A több ezer négyzetméteres épületegyüttes építéskor meghatározott települési struktúra az alapja ma is Bia településközpontjának. A tekintélyes épülettömeg léptéke, karaktere meghatározó, identitást hordozó.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

BME Építészettörténelmi és Műemléki Tanszék, Dr. Fekete J. Csaba, Gyetvainé Dr. Balogh Ágnes: A Sándor-Metternich kastély építészettörténelmi kutatása, Budapest 2008, in: <http://www.biatorbagy.hu/biatorbagy/epiteszeti-ertekek/sandor%E2%80%93metternich-kastely>

Hododsi Erika: A Sándor család c., in: Biatorbágyi Krónika 1996/10, 31.o

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat